

TALOUSARVIOALOITE 18/2004 vp

Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen

Eduskunnalle

Tämä talousarvioaloite on osa vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta. Opintotuki on vastikkeellinen sosiaaliturvan muoto, ja se korvaa päätoimisesta opiskelusta koituvia kuluja. Jotta tukea voi saada, on opiskelijan saatava opintoviikkoja eli edettävä opinnoissaan. Opintotuki on myös tarveharkintainen ja veronalainen etuus. Opiskelijan tuloja seurataan vuositulotarkastelun kautta. Opintotuen avulla pyritään myös takaamaan koulutuksellista tasa-arvoa. Opintotuen ostovoima on alentunut vuodesta 1995 lähtien elinkustannusindeksin mukaan 12 %.

Opintotuen asumislisä korvaa 80 % opiskelijan kuukausittaisista opiskeluaikaisista asumiskustannuksista 214,44 euroon asti. Tämän vuokraton ylittävän osan opiskelija maksaa täysimääräisesti itse. Suurin mahdollinen kuukausittainen asumislisä on siis 171,55 euroa. Opiskelijoista yli 70 prosentilla asumiskustannukset ylittävät ylimmän korvattavan määrän. Kelan tilaston mukaan lukuvuonna 2001—2002 asumislisän saajia oli 184 611 ja heidän keskimääräinen vuokransa 31.3.2002 päävuokralaisena oli 265,60 euroa kuukaudessa. Tällä hetkellä noin puolella asumislisän saajista vuokra ylittää nykyisen vuokraton, eikä opintotukilaissa määriteltä asumislisän vuokratto vastaakaan todellista vuokratasoa. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason

yhtenäisyys. Tämä on myös opetusministeriön työryhmän mietinnössään Kannustava opintotuki 18:2002 esittämä kanta. Työryhmä selvitti vuonna 2001 vaihtoehtoja lisätä opintotuen kannustavuutta.

Vuokraton korottaminen kohdentuu kaikille asumislisän saajille jokaisella korkeakoulu- paikkakunnalla opiskelukuukausina. Em. opetusministeriön asiantuntijatyöryhmä on esittänyt vuonna 2002, että asumislisän vuokrattoa korotetaan 252 euroon. Asumislisän vuokraton korottaminen vastaamaan paremmin todellisia asumiskustannuksia toisi kuukausittain asumislisää nostavalle opiskelijalle lisää tukea enimmillään noin 30 euroa. Uudistus tulisi voimaan 1.8.2004.

Jos opintotuki vastaa nykyistä paremmin opiskelijoiden todellisia opiskelukustannuksia, opiskelijoiden on mahdollista keskittyä päätoimiseen opiskeluun, ja pelkästään toimeentulon vuoksi tehty työ vähenee. Muutoksella on valmistumisaikoja lyhentävä vaikutus, ja se kohentaa opiskelijoiden opintojen aikaista toimeentuloa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 29.70.55 lisäyksenä 10 000 000 euroa opintotuen asumislisän vuokraton korottamiseen.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Janina Andersson /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Anni Sinnemäki /vihr

Tuija Brax /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Ulla Anttila /vihr
Merikukka Forsius-Harkimo /vihr
Tarja Cronberg /vihr